

Nemzeti Választási Iroda
Elnök

**A Nemzeti Választási Iroda Elnökének
10/2020. NSz. számú határozata**

A Nemzeti Választási Iroda Elnöke a Bátor Viktor Arnold magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozza a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Iroda Elnöke az

„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy William Henry Gates, a 440 5th Ave N., Seattle. WA 98109, Amerikai Egyesült Államok címére bejegyzett Bill és Melinda Gates Alapítvány egyik tulajdonosa nemkívánatos személy Magyarországon?”

országos népszavazásra javasolt kérdést elutasítja, és azt nem terjeszti a Nemzeti Választási Bizottság elé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye, de a szervező a kérdést ismételt benyújthatja. Az ismételt benyújtott kérdés hitelesítését a Nemzeti Választási Bizottság napirendjére kell tűzni kivéve, ha a támogató választópolgárok száma – beleértve a magánszemély szervező számát is – nem éri el a húszat. A szervező a kérdést a Nemzeti Választási Iroda Elnöke elutasító határozatának közzétételét követően 15 napon belül nyújthatja be ismételt személyesen vagy postai úton (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest Pf: 547.). A határidő elteltét követően benyújtott azonos kérdés nem ismételt benyújtásnak, hanem új kérdésnek minősül.

Indokolás

I.

Szervező 2020. szeptember 21-én postai úton országos népszavazási kezdeményezést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 3. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A kezdeményezésre vonatkozó jognyilatkozatához az Nsztv. 4. § (1) bekezdésében rögzített előzetes feltételek meglétének igazolására három darab választópolgári aláírásokat tartalmazó aláírásgyűjtő ívet csatolt, amelyeken összesen 42 aláírás szerepelt.

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján a Nemzeti Választási Iroda elnöke a kérdést a benyújtásától számított öt napon belül határozattal elutasítja, és nem terjeszti a Nemzeti Választási Bizottság elé, ha a kezdeményezés az országos népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes, vagy nem felel meg a 2-4. §-ban, a 6. §-ban és a 8. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek.

II.

A népszavazási kezdeményezés formai ellenőrzése alapján megállapítom, hogy Szervező a kezdeményezés benyújtására vonatkozó nyilatkozatán nevét, lakcímét és személyi igazolványának számát tüntette fel. Az Nsztv. 3. § (3) bekezdése szerint a kezdeményezés előterjesztésekor a magánszemély szervezőnek nevét, lakcímét és személyi azonosítóját kell közölnie a Nemzeti Választási Bizottsággal, és csak ha ez utóbbival nem rendelkezik fogadható el a személyazonosságot igazoló hatósági igazolvány számának megadása. A kezdeményezés mellé benyújtott aláírásgyűjtő íveken azonban Szervező is szerepel támogatóként, ezért személyi azonosítója és ennek alapján a kezdeményezés benyújtására való jogosultsága ellenőrizhető volt.

A formai ellenőrzés keretében megvizsgáltam a kezdeményezés támogatására benyújtott aláírásokat is az Nsztv. 4. § (4) bekezdése szerint. Ennek eredményeképp megállapítom, hogy 2 választópolgár az Nsztv. 15. § (2) bekezdésében előírt személyi azonosító helyett személyi igazolványának számát adta meg, továbbá 3 választópolgár egyéb személyes adatát hiányosan tüntette fel, így ezek az aláírások érvényesként nem voltak elfogadhatóak. Mindezek alapján a kezdeményezés támogatására Szervezőt is figyelembe véve összesen 37 érvényes támogatói aláírás került benyújtásra.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a kezdeményezés benyújtása megfelel az Nsztv. 2-4. §-ok és a 6. § szerinti feltételeknek és az nem ütközik a 8. § (1) bekezdésébe sem.

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján az országos népszavazási kezdeményezésnek a Nemzeti Választási Iroda által végzett előzetes vizsgálata nem kizárólag a formai szabályok megtartására vonatkozik, hanem bizonyos fokú tartalmi vizsgálatra is kiterjed. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés szerint a benyújtástól számított 5 napon belül akkor is elutasításnak van helye, ha e körben az nyer megállapítást, hogy „a kezdeményezés az országos népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes”. Ennek oka, hogy az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján az országos népszavazási kezdeményezés rendeltetésszerűsége az érdemi elbírálás előfeltételét képező körülmény.

Azt, hogy mely kezdeményezés nem egyeztethető össze az országos népszavazásnak az Alaptörvényben és az Nsztv. preambulumban meghatározott alkotmányos céljával, illetve rendeltetésével, minden esetben esetről esetre, a kezdeményezéssel kapcsolatos valamennyi körülmény (pl. benyújtás, kérdés megfogalmazása) együttes vizsgálata alapján állapítható meg.

Ennek során mindenekelőtt az Nsztv. 1. § (1) bekezdése alapján a népszavazási eljárásban is alkalmazandó, és a jogintézménnyel való visszaélés ellen megfogalmazott, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás alapelveinek érvényesülése vizsgálendő.

Az eljárási alapelvnek a népszavazási eljárásban betöltött szerepével a Kúria és az 2012. január 1-jét megelőzően jogorvoslati fórumként az Alkotmánybíróság több ízben foglalkozott. A Kúria e témájú döntéseiben – pl. Knk.VII.37.959/2017/3., Knk.VII.37.524/2017/2. és a Knk.IV.37.521/2013/2. számú végzések – a 18/2008. (III. 12.) AB határozatban foglalt okfejtést vette alapul, amelyben az Alkotmánybíróság a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás követelményét arra tekintettek értelmezte, hogy az Országos Választási Bizottsághoz tömegesen nyújtottak be „komolytalan”, a népszavazás jogintézményével ellentétes kérdéseket.

Az AB határozata szerint „[a] rendeltetészerű joggyakorlás követelménye a hitelesítési eljárás kezdeményezése során azt jelenti, hogy az aláírásgyűjtés kezdeményezőjének az országos népszavazás alkotmányos rendeltetésére, a közvetlen hatalomgyakorlás kivételességére, az állam életében betöltött szerepére és súlyára tekintettel kell eljárnia. Felelősségteljesen, annak tudatában kell benyújtania kezdeményezését, hogy az általa útjára indított népszavazási eljárás állásfoglalásra készíti az ország valamennyi választópolgárát, és annak eredményeként az Országgyűlést kötelező döntés születik, amely országgyűlési döntéssé, törvénnyé válva hosszabb távon meghatározza a polgárok jogait, kötelezettségeit, befolyásolja a társadalom életét.” [18/2008. (III. 12.) AB határozat, ABH 2008, 212, 224]

A rendeltetésellenes joggyakorlás mindenekelőtt az, ha az országos népszavazási kezdeményezéshez való jog és az eljárási jogosultságok gyakorlása úgy történik, hogy az nyilvánvalóan nem az eljárás céljának elérésére irányul, hanem az egyén jogainak és érdekeinek érvényesítésére. Az országos népszavazás azonban, ahogyan az az Alaptörvény B) cikkében is megfogalmazást nyert, az állampolgárok közösségének alkotmányos joga, éppen ezért az eljárás megindítása nem lehet öncélú. Az eljárási szabályok alkotmányos rendeltetése is az, hogy a nép akarata kinyilvánításának garanciális keretétől szolgáljon. [148/2011. (XII. 2.) AB határozat, ABH 2011, 1335, 1337.]

A Nemzeti Választási Iroda joggyakorlatában az előzetes vizsgálat során minden olyan kezdeményezés, amelyben a szervező az országos népszavazás intézményét konkrét személlye(k)re vagy valamely népcsoporttal szembeni fellépésre kívánta használni, visszautasításra került azzal az indokkal, hogy az ilyen szervezői magatartás, illetve kezdeményezés a népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nem egyeztethető össze. [16/2015., 17/2015., 18/2015. és 19/2017. Nsz. számú határozatok]

Fentiekben hivatkozott következetes joggyakorlatra is tekintettel megállapítom, hogy Szervező azon szándéka, hogy a kezdeményezésben nevesített személynek a

harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó idegenrendészeti szabályok megkerülésével, hatósági eljárás lefolytatása nélkül, országos népszavazás útján kívánja korlátozni a Magyarországra való belépését, ellentétes a jogintézmény alkotmányos céljával és nem egyeztethető össze annak rendeltetésével sem.

Ezen okból kifolyólag, az Nsztv. 10. § (1) bekezdésében foglalt hatáskörben eljárva a kezdeményezést elutasítom, és nem terjesztem a Nemzeti Választási Bizottság elé hitelesítésre.

III.

A határozat az Alaptörvény B) cikkén, az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, a 3. § (3) bekezdésén, a 4. § (1), (3) és (4) bekezdésén, a 10. §-án, a 15. § (2) és (3) bekezdésén, a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontján, a jogorvoslatról, illetve az ismételt benyújtásról szóló tájékoztatás az Nsztv. 10. § (2) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2020. szeptember 25.

Dr. Nagy Attila
elnök